

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 października 2021 r., wydanym w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) Towarzystwu (...) o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi:

1. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. 2 238, 60 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 30 stycznia 2019r. do dnia zapłaty oraz 1 117,00 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu,
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W toku postępowania pierwszoinstancyjnego ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 26 października 2018 roku doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ pojazd marki S. (...) o nr rejestracyjnym (...), będący wówczas własnością i kierowany przez B. M. (1). Sprawcą zdarzenia była E. D., prowadząca pojazd marki P. (...) o nr rejestracyjnym (...), która nie zachowując odległości oraz odpowiedniej prędkości uderzyła w tył auta poszkodowanego, gdy ten zatrzymał się na pasach w celu przepuszczenia ludzi idących na przystanek. Do zdarzenia doszło w W. przy ul. (...) przed skrzyżowaniem z ul. (...). Na miejsce wezwano policję. Sprawca wypadku przyznał się do jego spowodowania. W wyniku zdarzenia w S. (...) kierowanej przez B. M. (1) uszkodzeniu uległy: tylny zderzak, lewy i prawy tylni błotnik, lewa i prawa tylna lampa oraz pokrywa tylna pojazdu. Po zdarzeniu poszkodowany dokonał zgłoszenia do ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel potwierdził przyjęcie zgłoszenia sms-em z dnia 29 października 2018 r.

Poszkodowany nabył przedmiotowy samochód bezpośrednio w salonie (...) w D. i tam też zgłosił pojazd do naprawy. Pojazd posiadał także ubezpieczenie z salonu samochodowego. Przedmiotowy pojazd B. M. wykorzystywał do dojazdów do pracy kilka razy w tygodniu, między W. gdzie wynajmował mieszkanie, a N. gdzie pracuje. W warsztacie – salonie (...) zaoferowano jemu pojazd zastępczy na czas naprawy tj. S. (...), taki sam model którym jeździł. Poszkodowany przystał na warunki oferty najmu, naprawy i likwidacji szkody zaproponowane przez salon (...). Pozwany także składał poszkodowanemu ofertę, ale z niej nie skorzystał. Poszkodowanemu zależało by mógł korzystać z pojazdu bez dodatkowych opłat, tak jak z prywatnego, bez kilometrów limitu, z ubezpieczeniem, bez klauzuli dotyczącej przewozu dzieci i zwierząt pojazdem. Salon (...) oferował taką możliwość, dodatkowo przejmował na siebie cały proces likwidacji szkody tj. kontakt z ubezpieczycielem w tym procesie. Za naprawę pojazdu płatność była bezgotówkowa, płaconą przez ubezpieczyciela sprawy zdarzenia. Oferta pozwanego była mniej korzystna, a poszkodowanemu zależało na szybkiej likwidacji szkody i otrzymaniu pojazdu zastępczego. Poszkodowany nie interesował się stawką najmu pojazdu, zależało mu na czasie i możliwości korzystania z pojazdu zastępczego. B. M. nie chciał płacić za najem pojazdu, gdyż uznał że niemożliwość używania własnego samochodu, to wina sprawcy i to on powinien ponosić takie opłaty. Zależało jemu by mieć możliwość używania pojazdu aż do czasu zakończenia naprawy uszkodzonego pojazdu i jego odbioru. Wszelkie sprawy związane z odszkodowaniem i likwidacją szkody poszkodowany scedował na warsztat – salon (...) w D..

W dniu 23 listopada 2018 roku, poszkodowany zawarł z warsztatem (...) sp. z o.o. sp.k. umowę o przelew wierzytelności z polisy OC sprawcy oraz wynagrodzenie za najem pojazdu zastępczego.

Warsztat dokonał kalkulacji naprawy nr AZ/130/18 z dnia 19 grudnia 2018 roku i przedłożył ją ubezpieczycielowi celem uzgodnienia kosztów naprawy stosownie do wymogów postępowania likwidacyjnego. Koszty naprawy wraz z podatkiem VAT ustalono na poziomie 19.541,26 zł w tym robocizna 2.160 zł, koszty dodatkowe 152 zł, lakierowanie 4.348,84 zł i części zamienne przy normaliach 2% 7.073,36 zł. W oparciu o dokonaną kalkulację naprawy warsztat wystawił faktury: nr (...) z dnia 19 grudnia 2018 r. na kwotę 19.541,26 zł wraz z VAT na rzecz poszkodowanego

właściciela pojazdu B. M. (1) oraz fakturę nr (...) z dnia 28 grudnia 2018 r. na kwotę 4.637,10 zł wraz z VAT z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Pracownik warsztatu S. w D. 23 listopada 2018 roku skierował w drodze mailowej zapytanie do pozwanego o propozycję zorganizowania pojazdu zastępczego dla B. M. jako klienta firmy i jej doprecyzowanie poprzez wyszczególnione w treści aspekty. Ubezpieczyciel mimo określonego terminu 3 dni na odpowiedź, pozostawił go bez odzewu. Poszkodowany wobec braku reakcji pozwanego zdecydował o najmie pojazdu w takiej sytuacji bezpośrednio z warsztatu. Firma w D. udostępnia klientom pojazdy zastępcze tej samej klasy, bez żadnych dodatkowych obciążeń, limitów kilometrów i nie pobiera za nie kaucji. W wypadku zaś, gdyby naprawa się przedłużyła z winy serwisu, klient serwisu jeździ pojazdem zastępczym na ich koszt, nie płacąc za ten czas. Jedynym warunkiem przy zwrocie pojazdu to pełny zbiornik paliwa.

Pojazd B. M. był naprawiany w serwisie przez dłuższy okres czasu niż wynika to z faktury z uwagi na znaczną ilość napraw jaką musiał obsłużyć w owym okresie warsztat. Czas najmu pojazdu zastępczego w warsztacie S. jest czasem rzeczywistym, a nie technologicznym jak w innych serwisach. Najem trwał 26 dni, zaś sama naprawa dłużej. Na wystawionej fakturze podano czas trwania najmu zgodnie z czasem technologicznym przewidzianym na naprawę. Pozostałą część okresu trwania najmu pojazdu, poszkodowany jeździł na koszt warsztatu. Na okres dochodzonego najmu pojazdu trwającego 26 dni składa się: 13 dni z tytułu przestoju z powodu oczekiwania na drugą ocenę techniczną (23.11.2018 do 05.12.2018), 2 dni z powodu oczekiwania na części zamienne po otrzymaniu drugiej oceny (06-07.12.2018), 7 dni z powodu technologicznego czasu naprawy i 4 dni z powodu dni wolnych od pracy.

Pozwany dokonał kalkulacji szkody i wydał decyzję co do wypłaty odszkodowania. O swojej decyzji poinformował mailem poszkodowanego B. M.. Szkodę - najem pojazdu zastępczego wyceniono u ubezpieczyciela na 2.398,50 zł i takiej wypłaty dokonano. Z kolei odszkodowanie z tytułu szkody za pojazd (naprawa uszkodzeń) oszacowano i dokonano z tego tytułu wypłaty w dniu 11 grudnia 2018 r. na kwotę 3.975,50 zł (wycena) oraz 09 stycznia 2019 roku na kwotę 7.306,45 zł (faktura). Pozwany zweryfikował stawkę najmu z 145 zł netto do 75 zł netto, co dało po pomnożeniu przez ilość dni - 26, kwotę 1.950 zł netto/2.398,50 zł brutto.

Pozwany przy weryfikacji kalkulacji nie uznał wysokości części zamiennych materiałów spawalniczych, uznając je za niezasadne, obniżył stawkę roboczogodziny ze stawki 190 zł do 130 zł co dało kwotę 2.951 zł, koszty dodatkowe ze 152 zł do 104 zł obniżono, koszty lakierowania z 4.348,84 zł do 3.465,94 zł. Dokonana wypłata przez pozwanego z tytułu odszkodowania za naprawę nie była kwestionowana przez powoda.

Umową cesji z dnia 28 grudnia 2018 roku cedent (...) sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w D. dokonała przelewu wierzytelności z tytułu odszkodowania z polisy oc sprawcy szkody komunikacyjnej w pojeździe marki S. (...) nr rej (...) na rzecz powoda. Do umowy o przelew zawarte zostało zlecenie do umowy powierniczej między tymi samymi podmiotami co sama cesja.

Korespondencją mailową z dnia 27 stycznia 2020 roku powód poinformował pozwanego o upływie w dniu 27 stycznia 2019 roku ustawowego terminu na zakończenie postępowania likwidacyjnego dotyczącego przedmiotowej szkody - odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Pozwany zaś do dnia wysłania maila nie wypłacił brakującej kwoty z ww. tytułu tj. 2.238,60 zł. Powód udzielił terminu 7 dni na przesłanie odpowiedzi przez pozwanego. W razie zaś braku informacji zwrotnej miał wystosować pozew do sądu.

Pismem z dnia 14 lutego 2020 roku pozwany poinformował, iż jego stanowisko co do weryfikacji kosztów najmu pojazdu zastępczego nie uległo zmianie. Nadto wskazano, iż z uwagi na już wniesiony pozew do Sądu Rejonowego w Lublinie (postępowania elektroniczne) rozstrzygnięcie sprawy ma nastąpić w ramach postępowania sądowego.

Powyższy stan faktyczny sąd rejonowy ustalił w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy, oceniony w zgodzie z kryteriami z art. 233 § 1 k.p.c. Za szczególnie cenny materiał źródłowy sąd rejonowy uznał zeznania świadków w sprawie B. M. (1) i A. Z..

Na podstawie ustalonego, powyższego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy uznał iż powództwo podlegało uwzględnieniu w przeważającej części, co do roszczenia głównego w całości, zaś w zakresie odsetek częściowo oddalono.

W niniejszej Sąd I instancji uznał za bezsporną okoliczność, że sprawca kolizji drogowej z dnia 26 października 2018 r. był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2, art. 9a, art. 19 i art. 22 oraz art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn. DZ. U. z 2018r., poz. 473) w zw. z art. 822 k.c. umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikiem z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków. Wysokość zaś szkody w powyższego wynikająca opisana jest w art. 361 k.c. i 363 k.c. zgodnie z art. 363 k.c. § 1 naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu. Z kolei art. 361 przewiduje w § 1, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Zaś w § 2 przewidziano, iż w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone.

Sąd Rejonowy zauważył, iż w świetle przytoczonych regulacji oraz art. 436 § 2 k.c. w związku z art. 415 k.c. przypisanie pozwanemu (...) S.A. V. (...) w W. odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 23 października 2018 r., w wyniku którego doszło do uszkodzenia pojazdu marki S. (...), czego pozwany nie zakwestionował. Ponosi także odpowiedzialność za konieczność wynajmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego, co wynikało bezpośrednio z uszkodzenia przedmiotowego pojazdu, konieczności jego naprawy oraz konieczności użytkowania pojazdu przez poszkodowanego.

Powód w niniejszej sprawie dochodził roszczenia powołując się na umowę cesji zawartą z firmą naprawiającą i sprzedającą pojazdy marki (...) sp. z o.o. sp. k. w D., która nabyła wierzytelność od właściciela uszkodzonego pojazdu B. M. (1). Pozwany nie podniósł zarzutów dotyczących przedmiotowej umowy cesji nie była także kwestionowana legitymacja czynna powoda. Jediną osią sporu była przyjęta przez pozwanego stawka najmu i okoliczności podpisania umowy najmu.

Poszkodowany zawierając umowę najmu pojazdu zastępczego powołaną w pozwie zaciągnął zobowiązanie do zapłaty należnego czynszu najmu i w celu jego zaspokojenia dokonał jednocześnie przelewu wierzytelności przyszłej z tytułu naprawienia szkody – naprawa fizyczna i najem pojazdu zastępczego. Dopuszczalność przelewu wierzytelności przyszłej w orzecznictwie nie jest kwestionowana, przy czym podkreśla się, że w tym wypadku skutek rozporządzający nie następuje z chwilą zawarcia umowy cesji, ale dopiero z chwilą powstania wierzytelności. Nadto podkreśla się, że w wyniku tego rodzaju umowy na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących cedentowi, nie ulega zmianie stosunek zobowiązaniowy, zmienia się natomiast osoba uczestnicząca w nim po stronie wierzyciela (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 sierpnia 2005r., IV CK 157/05, Lex nr 346081 oraz w wyroku z dnia 26 września 2003r., IV CKN 513/01, Lex nr 467473).

Sąd meriti wskazał, że w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego doszło do powstania szkody, bowiem na poszkodowanym ciąży zobowiązanie do pokrycia kosztów najmu, z którym wiąże się odpowiedzialność przewidziana prawem, a zatem może być ono zrealizowane przymusowo. Wykonanie zobowiązania jest prawnym obowiązkiem dłużnika i w świetle obowiązującego porządku prawnego wykonanie zobowiązania powiązane jest z odpowiedzialnością, a także może być egzekwowane. Powyższe kwestie nie budziły sporu między stronami, zwłaszcza wobec faktu, iż pozwany dokonał wypłaty części świadczenia zgłoszonego przez powoda tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w istocie spór w niniejszej sprawie dotyczył wysokości roszczenia z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, a w tym kwestii dotyczącej uzasadnionego dokonania najmu pojazdu, wysokości stawki najmu i okresu korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego.

Uprawnienie do korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego w okresie ekonomicznie uzasadnionej naprawy pojazdu, względnie do czasu nabycia innego pojazdu w miejsce uszkodzonego aktualnie w orzecznictwie nie jest kwestionowane, przy czym przyjmuje się, że nie jest ono uzależnione od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej. Jednakże odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje w tym zakresie jedynie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Podkreśla się przy tym, że wydatki na najem pojazdu zastępczego przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011r., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28 oraz w uchwale z dnia 24 sierpnia 2017r., III CZP 20/17, Lex nr 2340475). W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządono.

Długość uzasadnionego okresu najmu ograniczona jest obowiązkiem lojalnego zachowania się poszkodowanego wobec ubezpieczyciela. Dobowa stawka najmu pojazdu zastępczego nie może przekraczać cen występujących na rynku lokalnym w miejscu, w którym użytkowany był uszkodzony pojazd, przy czym poszkodowany w wyniku wypadku komunikacyjnego nie ma obowiązku poszukiwania na rynku stawek najtańszych. Nie oznacza to przyzwolenia na dowolne stawki, jednak nie może ograniczać roszczenia odszkodowawczego.

Sąd I instancji podkreślił, iż na poszkodowanym ciąży obowiązek współdziałania z wierzycielem przy wykonaniu przez niego zobowiązania zgodnie z treścią tego zobowiązania i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom (art. 354 k.c.). W przeciwnym razie naraża się na zarzut przyczynienia się do zwiększenia rozmiarów szkody (art. 362 k.c.). Tylko w przypadku wykazania przez ubezpieczyciela nielojalnego postępowania, naruszającego obowiązujące wierzyciela z mocy art. 354 k.c. wymogi współpracy z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania, można wierzycielowi postawić zarzut powiększenia rozmiarów szkody. Zgodnie z art. 362 k.c. fakt, że wierzyciel, czyli poszkodowany, przyczynił się do zwiększenia szkody może wywoływać korzystne skutki prawne dla dłużnika w postaci odpowiedniego zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody, a zatem to na nim – a nie na poszkodowanym – spoczywa procesowy ciężar dowodu w tym zakresie (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). W wypadku szkody obejmującej koszty wynajmu pojazdu zastępczego przyczynienie się poszkodowanego do zwiększenia szkody polegać może przykładowo na wynajęciu pojazdu o wyraźnie lepszym standardzie niż pojazd uszkodzony, wynajmowaniu pojazdu przez okres dłuższy niż uzasadniony realną potrzebą lub wynajęciu pojazdu za stawkę czynszu o rażąco wysokiej wartości.

W tych granicach pozwany odpowiada więc względem powoda, jako następcy prawnego poszkodowanego, z tytułu kosztów korzystania z pojazdu zastępczego.

Na gruncie okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, w ocenie Sądu I instancji, celowość i ekonomiczna zasadność korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego wynajętego od powoda nie może być kwestionowana. Pozwany zarzucił w swojej argumentacji, iż poszkodowany iluzorycznie i pozornie wysłał maila w celu dowiedzenia się o możliwości najmu pojazdu z firmy oferowanej przez ubezpieczyciela, a jednocześnie podniósł, że sam przesłał maila i kontaktował się telefonicznie z poszkodowanym w tym celu. Argumentem ze strony pozwanego był zarzut jego przyczynienia się do podniesienia wartości szkody poprzez brak współpracy z pozwanym w kwestii najmu

pojazdu zastępczego, do czego obligują poszkodowanego powyżej wspomniane przepisy. Sąd meriti wskazał, iż z zeznań poszkodowanego B. M. (1), ale przede wszystkim z zeznań pracownika dokonującego obsługi poszkodowanego A. Z. wynika co innego. Pracownik warsztatu kontaktował się z ubezpieczycielem mailowo, ale nie otrzymał odpowiedzi z jego strony. Poszkodowanemu zależało zaś na czasie. Oferta warsztatu była dla niego najlepszą opcją, bowiem dostawał w jej ramach pojazd taki sam jak użytkowany przez niego. Szybki dostęp pojazdu zastępczego był poszkodowanemu niezbędny w związku z potrzebą wykonywania czynności zawodowych – dojazdy do pracy i sprawami życia codziennego, czego pozwany nie zakwestionował.

Powód załączył do akt fakturę wraz z umową najmu oraz umową cesji wierzytelności potwierdzające korzystanie przez B. M. (1) z pojazdu zastępczego w okresie 26 dni. W świetle dowodów zebranych w toku postępowania, w szczególności zeznań świadka A. Z. brak jest podstaw do przyjęcia, że w całym tym czasie korzystanie z pojazdu zastępczego nie było zasadne i celowe oraz nie pozostawało w związku ze skutkami przedmiotowego zdarzenia. Zarzuty zaś czynione pod adresem poszkodowanego przez pozwanego, zdaniem Sądu I instancji, nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym.

W toku zeznań poszkodowany podał, iż po zdarzeniu naprawa pojazdu była konieczna, zaś czas trwania najmu ekonomicznie uzasadniony. Okoliczność ta została potwierdzona decyzją wydaną przez pozwanego co do wypłaty części kosztów najmu i odszkodowania za samą naprawę.

W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy stwierdził, że zarzut pozwanego co do wysokości kosztów najmu jest chybiony albowiem pozwany nie przedstawił realnych ofert najmu, nie zakwestionował wysokości stawki najmu zaoferowanego przez warsztat poszkodowanemu po przesłaniu maila informującego go o tym. Nie był kwestionowany czas najmu – 26 dni. Zmniejszono jedynie stawkę ze 145 do 70 zł.

Sąd Rejonowy uznał, iż okres korzystania z pojazdu zastępczego był uzależniony od czasu potrzebnego na naprawę pojazdu. Pojazd poszkodowanemu był potrzebny od razu. Istniał problem z uzyskaniem niezbędnych informacji od pozwanego co do oferty najmu pojazdu. W tej sytuacji poszkodowany zdecydował o najmie pojazdu w warsztacie S. w D..

Nadto, według Sądu I instancji, w toku postępowania wykazano, iż poszkodowany korzystał z pojazdu dłużej, zaś wygenerowane w ten sposób koszty powód przejął na siebie, nie dochodząc ich w postępowaniu sądowym z uwagi na zasady panujące w firmie (...)

Korzystanie z pojazdu zastępczego w czasie określonym przez powoda Sąd I instancji uznał za uprawnione, celowe i ekonomicznie uzasadnione. Pozwany nie wykazał bowiem, by pojazd takiej samej klasy, a nawet taki sam jak uszkodzony, był w stanie wynająć za kwotę, za którą ostatecznie dokonano najmu pojazdu zastępczego S. (...). Jednocześnie okres 26 dni w świetle wskazań doświadczenia życiowego oraz opisanych okoliczności sprawy winien, zdaniem Sądu meriti być uznany za uzasadniony. W ocenie Sądu Rejonowego pozwany nie przedstawił żadnych dowodów skłaniających do przyjęcia odmiennego zapatrywania.

Jednocześnie, Sąd I instancji uznał, że pozwany nie wykazał, by poszkodowany mógł samodzielnie zastąpić utraconą możliwość korzystania z uszkodzonego pojazdu bez uciekania się do najmu pojazdu zastępczego, gdyż zebrany materiał dowodowy nie potwierdził okoliczności podnoszonych przez pozwanego, jakoby poszkodowany działał iluzorycznie i pozornie. Zarzut pozwanego dotyczący niedochowania przez poszkodowanego obowiązku należytej minimalizacji szkody i wynajęcia bezzasadnie pojazdu zastępczego z innej wypożyczalni Sąd meriti uznał za bezpodstawny i nieudowodniony w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Poszkodowany B. M. kontaktował się z pozwanym, warsztat przesłał maila z prośbą o szczegółową ofertę, ale odpowiedzi nie uzyskał, czym dopełnił ciążących na nim obowiązków. Brak reakcji pozwanego i oczekiwanie na odpowiedź z jego strony mógł jedynie wywoływać straty po stronie poszkodowanego – praca. W świetle art. 354 § 2 k.c. w tych okolicznościach, zdaniem Sądu Rejonowego, nie można czynić poszkodowanemu żadnych zarzutów, skoro doprowadził do odtworzenia możliwości korzystania z pojazdu w miejsce uszkodzonego, nadto wywiązał się z obowiązków w stosunku do pozwanego ubezpieczyciela. Sąd I instancji podniósł również, że nie można w odwołaniu do wskazanego przepisu

wymagać od poszkodowanego zmiany organizacji życia codziennego, a tym bardziej zawodowego. Dojazdy między W., w której wynajmuje poszkodowany mieszkanie a N. w którym ma miejsce pracy były niezbędne, zaś szybkie otrzymanie pojazdu zastępczego sprzyjało płynności w wykonywaniu tych dojazdów. Praca zawodowa poszkodowanego wymaga mobilności, co tym bardziej przyczyniło się do konieczności szybkiego wynajęcia pojazdu zastępczego. Podsumowując, w ocenie Sądu I instancji, zarzuty pozwanego podnoszone w tym kontekście były nieuzasadnione.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy stwierdził, że przyjęty okres 26 dni korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego obejmuje pełen okres, w którym korzystanie z pojazdu zastępczego było zasadne. Odtworzenie przez poszkodowaną możliwości korzystania z własnego pojazdu zakończyło się w momencie odbioru naprawionego pojazdu.

Sąd I instancji orzekł, iż okres 26 dni obejmuje zatem rzeczywisty czas, po upływie którego poszkodowana odzyskała możliwość korzystania z pojazdu i nie ma przy tym podstaw do uznania żądania powoda w tym zakresie za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.).

Według Sądu I instancji, w przyjętym okresie koszty najmu pojazdu zastępczego, przy uwzględnieniu stawki czynszu wynikającej z umowy załączonej do pozwu oraz faktury wystawionej przez powoda winny być pokryte przez pozwanego na podstawie wystawionej przez warsztat naprawczy faktury w wysokości 4.637,10 zł netto (26 dni x 145 zł netto). Skoro pozwany wypłacił dotychczas z tego tytułu na rzecz powoda sumę 2.398,50 zł, do zapłaty pozostała kwota 2.238,60 zł (4.637,10 zł - 2 398,50 zł). Żądanie pozwu co do roszczenia głównego Sąd meriti uznał za zasadne w całości, o czym orzeczono w pkt 1 wyroku. O odsetkach rozstrzygnięto na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. z uwzględnieniem terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego określonego w przywoływanej ustawie z 22 maja 2003 r.

Według art. 14 ust. 1, 2 i 3 przedmiotowej ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. Jak wynika z poczynionych ustaleń pozwany otrzymał od powoda zgłoszenie roszczenia z tytułu szkody (w tym kosztów najmu pojazdu zastępczego) w dniu 29 października 2018 r. (k. 74). Ustawowy termin do spełnienia świadczenia upłynął więc wraz z dniem 29 stycznia 2019 r., zatem pozwany popadł w opóźnienie ze spełnieniem świadczenia na rzecz powoda poczynawszy od dnia następnego. Z tego względu Sąd Rejonowy zasądził odsetki z tytułu opóźnienia w wysokości ustawowej poczynawszy od dnia 30 stycznia 2019 r., dalej idące żądanie z tego tytułu podlegało oddaleniu, jako nieuprawnione, o czym orzeczono w pkt 1 i 2- oddalenie w pozostałym zakresie,

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Na kwotę 1.117 zł zasądzoną z tego tytułu na rzecz powoda złożyły się: opłata od pozwu (200 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika wraz opłatą skarbową od pełnomocnictwa (917 zł) ustalone na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018r., poz. 265)., o czym orzeczono w pkt 1.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w części, tj. w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.238,60 zł wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt. 1 wyroku). Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów z naruszeniem zasad logiki i prawidłowego rozumowania, w szczególności:

a. wiadomości e-mail z listopada 2018 roku wraz z informacją o warunkach wynajmu pojazdu zastępczego skierowanej do poszkodowanego na adres e-mail: (...) poprzez uznanie, że pozwany nie przedstawił realnych ofert najmu podczas

gdy pozwany bezpośrednio po zgłoszeniu szkody przesłał w korespondencji mailowej dodatkowe informacje dotyczące najmu pojazdu zastępczego, co powinno prowadzić do wniosku, że pozwany poprawnie zareagował na zgłoszenie potrzeby organizacji najmu przez poszkodowanego,

b. umowy najmu pojazdu zastępczego klasy B oraz ankiety ze szczegółowymi pytaniami dotyczącymi najmu pojazdu zastępczego poprzez uznanie, że wynajęcie pojazdu zastępczego przez poszkodowanego po stawce powoda było uzasadnione, a brak reakcji pozwanego i oczekiwanie na odpowiedź z jego strony mogło jedynie wywołać straty po stronie poszkodowanego podczas gdy pomimo skierowania przez pozwanego informacji o warunkach wynajmu pojazdu zastępczego poszkodowany zdecydował się na wynajem pojazdu zastępczego za pośrednictwem powoda, co powinno prowadzić do wniosku, że zainteresowanie propozycją pozwanego było całkowicie iluzoryczne i pozorne,

2. naruszenie art. 354 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przez Sąd w niniejszym postępowaniu, tj. nieuwzględnienie obowiązku działania poszkodowanego w celu minimalizacji szkody oraz przyjęcie, iż wysokość kosztów najmu pojazdu zastępczego, o zasądzenie których wniósł powód odpowiada tej zasadzie, w sytuacji kiedy poszkodowany miał możliwość skorzystania z najmu pojazdu zastępczego z zastosowaniem niższej dziennej stawki.

W związku z powyższym strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie, czyli w zakresie zasądzającym od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.238,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienia od dnia 30 stycznia 2019 do dnia zapłaty, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą oraz o ponowne rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za I instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako zasadna, skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku.

Jednocześnie, Sąd odwoławczy przyjmuje większość ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji jako własne.

Na wstępie należy wskazać, iż zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd II instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy uznał, iż Sąd Rejonowy dokonując analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w zaskarżonym zakresie uchybił kryteriom oceny dowodów z art. 233 k.p.c. poprzez sformułowanie na jego podstawie wniosków, wbrew logice i doświadczeniu życiowemu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć iż w świetle ugruntowanego, zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie, poglądu powinność współdziałania przy wykonywaniu zobowiązania wynikająca z art. 354 k.c., w stosunkach między ubezpieczającym a ubezpieczonym ulega sprecyzowaniu za sprawą art. 826 k.c. który jest przykładem

potwierdzającym istnienie szerokiego obowiązku współdziałania stron umowy ubezpieczenia majątkowego, któremu to obowiązkowi zadośćuczynienie przez ubezpieczonego stwarza realną szansę ograniczenia zakresu świadczenia odszkodowawczego wobec ubezpieczyciela. Brak ze strony takiego działania nie może przeto zwiększać odszkodowania należnego od ubezpieczyciela zobowiązanego do naprawienia szkody. Wyrok SN z 19.11.2015 r., IV CSK 764/14, LEX nr 1962543. Należy wskazać, że od dnia zgłoszenia szkody tj. 29.10.2018 r. do dnia zawarcia umowy z warsztatem D. (...) tj. do dnia 23.11.2018r. poszkodowany miał dużo czasu aby zorientować się jakie były warunki najmu pojazdu zastępczego zaoferowane przez pozwanego. Poszkodowany o możliwości najmu pojazdu zastępczego został poinformowany już w dniu 31 października 2018 roku.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie doszło do naruszenia reguł postępowania z art. 826 k.c. Wynika to w sposób jednoznaczny z materiału dowodowego. Po pierwsze, wbrew zapatrywaniom Sądu I instancji, okoliczność zwrócenia się do pozwanego przez spółkę (...) z zapytaniem o szczegóły oferty najmu pojazdu, które były istotne dla poszkodowanego, w dniu w którym doszło do zawarcia umowy najmu pomiędzy zakładem naprawczym a pokrzywdzonym, tj. 23.11.2018r., kierując się podstawowymi zasadami doświadczenia życiowego, nie sposób ocenić inaczej niż działanie pozorne, mające na celu stworzenie wrażenia, iż pokrzywdzony dokonał świadomego wyboru usługi oferowanej przez poprzednika powoda i odrzucił ofertę pozwanej, jako niespełniającą jego oczekiwań.

Po wtóre, podkreślenia wymaga, iż poszkodowany został w odpowiednim terminie poinformowany przez pozwanego o możliwości najmu pojazdu, za pośrednictwem wiadomości e-mail. Argument, iż zawarcie droższej umowy najmu pojazdu, niż oferowana przez pozwanego, było uzasadnione spełnieniem przez powoda wymagań poszkodowanego w postaci m.in.: braku limitu kilometrów, ubezpieczenia oraz braku klauzuli dotyczącej przewozu dzieci i zwierząt pojazdem należy uznać za chybiony. Wskazać należy, iż wymienione wymagania co do treści stosunku najmu pojazdu nie mają wyjątkowego charakteru, więc nawet hipotetycznie nie sposób uznać, że poszkodowany mógł założyć z góry, że oferta najmu pozwanego nie spełni jego oczekiwań. Poszkodowany powinien był odpowiedzieć na ofertę pozwanego w celu uzyskania informacji odnośnie interesujących go szczegółów oferty najmu pojazdu. Nie sposób uznać bowiem, aby taki kontakt telefoniczny, bądź poprzez e-mail, wykraczał poza elementarne zasady współdziałania ubezpieczonego przy wykonaniu zobowiązania ubezpieczającego. Wreszcie odnotować należy, iż poszkodowany zeznając w toku postępowania przed Sądem I instancji, wprost przyznał, że przy zawieraniu umowy najmu nie przykładał wagi do wysokości stawki dziennej za najem pojazdu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd odwoławczy uznał zarzuty poczynione przez pozwanego za zasadne.

W tym stanie rzeczy, uzasadniona apelacja powódki skutkowałą wydaniem orzeczenia reformatoryjnego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i orzeczono jak w sentencji pkt. I wyroku.

Sąd Okręgowy o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążając powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego została ustalona w oparciu o § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.)

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono również zgodnie z wynikającą z art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądzając od przegrywającego sprawę powoda koszty, na które składała się opłata od apelacji w kwocie 200 zł i koszty zastępstwa procesowego strony pozwanej, ustalone w oparciu o § 10 ust. 1 pkt. 1 w związku z § 2 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).